



Териториално статистическо бюро - Североизток
Отдел „Статистически изследвания - Шумен“

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

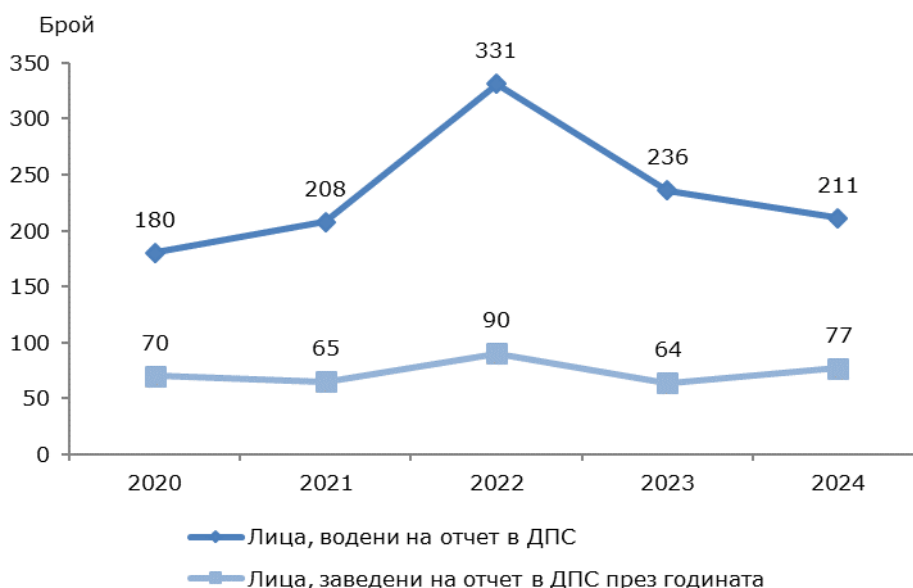
Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2024 г. в област Шумен **на отчет**¹ в детските педагогически стаи са **водени** 211 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС от областта лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 69.2%;
- малолетни (8 - 13 години) - 30.8%;
- момчета - 177 (83.9%);
- момичета - 34 (16.1%);
- учащи - 184 лица (87.2%);
- в криминогенна среда живеят 46 малолетни и непълнолетни (21.8%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2020 - 2024 година



¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

В област Шумен малолетните и непълнолетните лица, **заведени на отчет¹ в ДПС** през 2024 г., са 77, или 36.5% от всички водени на отчет лица, като 71.4% от тях са непълнолетни. Момчетата са 64, а момичетата - 13.

През 2024 г. **снети от отчет в ДПС** са 34 малолетни и непълнолетни лица, или 16.1% от водените на отчет през годината:

- поради поправяне на поведението - 24 лица;
- поради навършване на 18-годишна възраст - 9 лица;
- на други основания - 1 лице.

Противообществени прояви

В област Шумен **преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви** през 2024 г. малолетни и непълнолетни лица са 123. От тях малолетните са 30 (24.4%), а непълнолетните - 93 (75.6%). От общия брой на лицата, преминали през ДПС за извършени противообществени прояви, момчетата са 101, или 82.1%, а момичетата - 22 (17.9%).

Разпределението на преминалите през ДПС по някои видове противообществени прояви е следното:

- повреждане на обществена и/или частна собственост - 43.9%;
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 11.4%;
- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 8.9%;
- прояви на насилие и агресия - 8.1%;
- употреба на психоактивни вещества - 5.7%.

Извършени престъпления

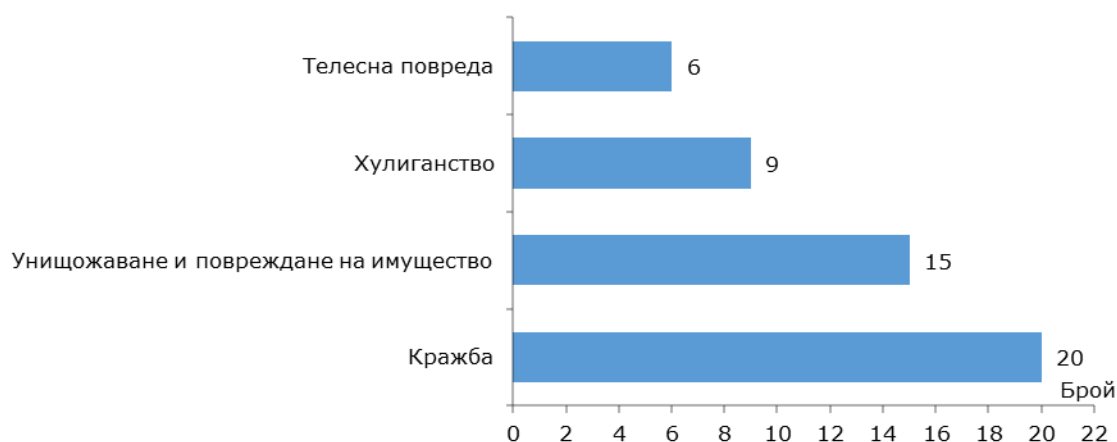
През 2024 г. в област Шумен **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления**, са 58. От тях 16 лица (27.6%) са на възраст от 8 до 13 години.

Най-разпространеното престъпление, извършвано от малолетните и непълнолетните в област Шумен, е кражба. Извършители на това престъпление са 20 лица, или 34.5% от всички, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 45.0% (9 лица).

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни лица, преминали през ДПС, по някои видове престъпления през 2024 година



Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2024 г. в област Шумен пострадали от престъпления са 69 лица, от които 41 (59.4%) са момчета, а 28 (40.6%) - момичета. Малолетни са 36 лица (52.2%), а непълнолетни - 33 (47.8%).

През 2024 г. броят и делът на малолетните и непълнолетните, пострадали от телесна повреда е 11 лица (15.9%), а от кражби са пострадали 10 лица (14.5%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2024 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Шумен **са образували** 107 възпитателни дела, от които 102 (95.3%) - по предложения на органите на прокуратурата. Броят **на решените дела** през годината е 101, като от тях в срок до един месец са решени 68 дела, или 67.3%. **Прекратени** са 8 дела. В края на 2024 г. **са останали несвършени** 3 дела.

През 2024 г. местните комисии са наложили 152 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 142 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 142 общественоопасни деяния.¹

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 100 мерки (65.8%);

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 18 възпитателни мерки (11.8%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 16 мерки (10.5%);
- предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца - 6 мерки (3.9%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 6 мерки (3.9%);
- задължаване да се извини на пострадалия - 5 мерки (3.3%).

Основните характеристики на лицата на възраст 8 - 17 години с наложени възпитателни мерки през 2024 г. са следните:

- малолетни са 58 лица (40.8%), а непълнолетни - 84 (59.2%);
- момчетата са 113 (79.6%), а момичетата - 29 (20.4%).

В структурата на общественоопасните деяния, за които са наложени възпитателни мерки през годината, най-голям е относителният дял на извършените престъпления - 70 (49.3%), следвани от противообществените прояви - 65 (45.8%), и административните нарушения - 7 (4.9%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата, водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени са за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от ВУИ; освободени от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет в ДПС за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживеене на лицата.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).